

KOMMUNSTYRELSEN

PROTOKOLL

Tid och plats	Måndag 4 november 2024 kl. 15:00-15:10 Stora sammanträdesrummet, kommunhuset Torsby
Beslutande	Peter Jonsson (S), ordförande Nils-Olov Stålhammar (S) Johanna Frykestam (S) Håkan Bengtsson (M) Torbjörn Olsson (SD), 2:e vice ordförande Karin Täppers (C) Mats Broberg (DO!T) Marianne Ohlsson (S) Tommy Persson (M) Susanne Sätterlund (SD) Anna-Lena Carlsson (C)
Övriga deltagare	Se nästa sida

Justerare Tommy Persson

Tid för justering 2024-11-04

Paragrafer 183

Sekreterare Digital justering
Emilia Karlsson

Ordförande Digital justering
Peter Jonsson

Justerare Digital justering
Tommy Persson

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Beslutande organ Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum 2024-11-04

Datum då anslaget sätts upp 2024-11-04

Datum då anslaget tas ned 2024-11-26

Förvaringsplats för protokollet Kommunkontoret Torsby

Underskrift

.....
Emilia Karlsson

Comfact Signature Referensnummer: 164750SE

PROTOKOLL
2024-11-04

Övriga deltagare:

Anders Björck, bitr. kommundirektör/HR-chef

Marianne O'Hare, ekonomichef

Marie Johansson, teknisk chef

Emilia Karlsson, sekreterare, Torsby kommun

Uno Jönsson (SD) ersättare som inte tjänstgör

Joe Bengtsson (DO!T) ersättare som inte tjänstgör

Innehållsförteckning

Ärende	Sida
§ 183 Svar på remiss (SOU 2024:50) Nätt och jämnt - Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn.....	4

PROTOKOLL
2024-11-04

§ 183 Svar på remiss (SOU 2024:50) Nätt och jämnt - Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn

Dnr KST 2024/513

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom förslaget till yttrande.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Torsby kommun har getts möjlighet att yttra sig över Utjämningskommitténs betänkande *Nätt och jämnt – likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn* (Sou 2024:50).

Kommunen ställer sig i huvudsak bakom utredningens förslag om en mer moderniserad utjämningsmodell och en modell som tydligare eftersträvar mer lika förutsättningar. Det är viktigt utifrån ett medborgarperspektiv att man ska kunna få ta del av kommunal service och tjänster på en likartad nivå oavsett var man bor i landet.

Ställningstagandet i utredningen mot riktade statsbidrag är positivt. Statsbidragen ska vara av generell karaktär och kommunen ska utifrån sitt självbestämmande besluta om hur medlen används. Riktade statsbidrag motverkar lokala lösningar anpassade efter varje kommuns verklighet och förutsättningar.

Förslaget om att storstadskommuner ska få ett särskilt bidrag för högre lönenivåer bör tas bort i modellen. Löneinstrumentet är ett verktyg tillsammans med andra förmåner för att attrahera både befintlig såväl som ny personal till kommunerna. Att kostnadsläget är högre i storstadsområdena kan vara en faktiskt realitet, men att storstadskommunerna därmed skulle behöva betala högre löner än glesbygdskommuner är mycket tveksamt. Till svårrekryterade tjänster kan glesbygdskommuner ha lönekostnader som ligger väl i paritet med storstadskommuner och trots det ska man inte kunna få kompensation för detta.

Den föreslagna gleshetsmodellen måste ändras då den bygger på en teoretisk modell som inte tar hänsyn till geografiska förutsättningar. Modellen tar inte heller hänsyn till kommungränser, vilket får till följd att andra kommuners invånare ingår i en enskilds

Justerarens signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------

PROTOKOLL
2024-11-04

kommuns gleshetstal och ger en totalt skev bild av verkligheten. Torsby kommun skulle få helt andra gleshetstal om inte omgivande kommuners befolkning skulle finnas med, en faktor som ger en snedvriden bild av kommunens förutsättningar. I modellen tas det inte heller hänsyn till geografiska och naturliga hinder. För Torsby kommuns del utgör dessa hinder en avsevärd fördyrning.

Generella synpunkter på förslaget

Kommunen anser att det generellt är en väl genomarbetad utredning som hanterar och föreslår förändringar inom en rad områden som är positivt för kommunerna. Det är en nödvändighet med ett system som utjämnar skillnaderna mellan kommunerna så att det kan ges en god service till medborgarna oavsett var de bor i landet. Det behövs en modell som beskriver och utjämnar skillnaderna mellan kommunerna till de faktiska förhållandena och som är hållbar i framtiden.

Översyn av riktade statsbidrag

Principiellt är kommunen emot riktade statsbidrag då de motverkar det kommunala självstyret. Kommunen är införstådd med att de aldrig helt kommer att försvinna, men intentionen bör vara att de ska ingå i de generella statsbidragen istället. Den föreliggande utredningen påvisar som tidigare utredningar att riktade statsbidrag är en svårighet att hantera administrativt för små kommuner. Torsby kommun är av den uppfattningen att de riktade statsbidragen behöver minimeras i så stor utsträckning som möjligt. Dessa bör ingå i det generella statsbidraget i syfte att minska den kommunala administrationen. Det förefaller vara ett systemfel då vissa bidrag innebär högre administrativa kostnader än vad totalbeloppet för vad den enskilde kommunen tar emot. Någon form av lägsta beloppsgrens borde införas för riktade statsbidrag med hänsyn till de minsta kommunerna. Kommunen är av den uppfattningen att det behövs en översyn av riktade statsbidrag som statligt styrmedel av kommunerna.

Översyn av inkomstutjämningen

Torsby kommun är positiv till att ändra år för bestämning av den normerande skattesatsen. Denna justering bör göras löpande så att nivån i inkomstutjämningen hålls aktuell. Kommittén gör bedömningen, för att synliggöra effekten på skattekraften av gränspendling så bör det utredas om kompensationen för denna kan separeras från inkomstutjämningen. Torsby kommun delar bedömningen att detta bör utredas då

Justerarens signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------

PROTOKOLL
2024-11-04

dagens system inte kompenserar kommuner med hög gränspendling fullt ut, för den minskning av skattekraft som gränspendlingen innebär.

Översyn av kostnadsutjämningsen

Torsby kommun är generellt positiv till att kostnadsutjämningsen bygger på en tydligare sektorsindelning. Det tas genom denna uppdelning tydligare hänsyn till det faktiska ekonomiska läget i vardera sektor i respektive kommun i stället för en mer generell bedömning. Torsby kommun vänder sig emot att det ska finnas en faktor för lönestruktur för storstadskommunerna. Det kan historiskt vara så som det beskrivs i utredningen, dvs att storstadskommuner hade ett högre löneläge än övriga landet utifrån ett privat kostnadsperspektiv. Vad som är aktuellt idag är att småkommuner och glesbygdskommuner hamnar i en situation där man måste erbjuda lönenivåer och förmåner som ligger i nivå med storstadskommunerna. Kommunerna har inte en chans att konkurrera om kompetens med storstadskommuner eller dess kranskommuner, om vi inte kan använda löneinstrumentet. När lönefaktorn fortsatt föreslås bli kvar leder det till att obalansen mellan glesbygds- och storstadskommuner kvarstår. Som bidragsuppbyggnaden är idag och föreslås bli i framtiden är det endast storstadskommunerna som kan få del av merkostnadsbidraget för höga lönenivåer. Antingen borde modellen ändras eller faktorn helt tas bort i det nya utjämningsystemet.

En annan faktor som Torsby kommun vänder sig emot är den nya gleshetsfaktorn. Det är förvisso bra att den nya faktorn bygger på hur invånarna faktiskt bor och inte en hypotetisk modell. Om den nya modellen ska fungera i praktiken behöver det tas hänsyn till naturliga geografiska hinder och andra faktorer som är fördröjande för respektive kommun. Det är även märkligt att inte kommungränsen utgör en naturlig gräns när man bedömer gleshetsfaktorn. För Torsby kommuns del så innebär modellen att grannkommunernas befolkningsunderlag utgör ett underlag för den kommunala gleshetsfaktorn, vilket i praktiken blir misslyckat. Täthetsstalet blir avsevärt bättre när grannkommunernas befolkningsunderlag utgör en del av underlaget i modellen, vilket ger en direkt felaktig bild av det faktiska läget.

Översyn av LSS-utjämningsen

Den generella synen är att staten borde överta hela ansvaret för LSS-verksamhet. På så sätt skulle problematiken med att enskilda ärenden får en stor påverkan på enskilda kommuner, kunna motverkas. Synpunkter på utredningsförslaget är att det borde

Justerarens signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------

PROTOKOLL
2024-11-04

finnas nationella jämförelsetal som kostnadsutjämnningen utgår från och som avgiften eller bidraget regleras utifrån.

Bidragsstrukturen vid sammanläggningar av kommuner

Torsby kommun delar utredningens förslag om att vid kommunsammanläggningar måste det högre bidraget utgå för att stimulera och möjliggöra att kommuner går samman. Den ekonomiska faktorn är mycket viktigt för att se fördelar med sammanläggningar samt få bestående positiva effekter av dem. En kortsiktighet avseende högre bidragsnivåer kan innebära att parterna inte ser samordningsvinster samt andra positiva effekter av en sammanläggning, vilket kan resultera i att man avstår. Det är däremot troligtvis inte vilket bidragssystem som används som leder till sammanläggningar av kommuner utan mer attityd och inställningar hos politiska företrädare, tjänstepersoner samt medborgare. Ett bidragssystem som ger en högre strukturell intäkt kan snarare ses som en möjliggörare när väl beslutet om sammanläggning är fattat.

Handlingar i ärendet

SOU 2024:50 Nätt och Jämnt – *Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn*
Tjänsteskrivelse av bitr. kommundirektör/HR-chef Anders Björck 2024-10-24

Beslutet skickas till

Finansdepartementet Fi2024/01521

Justerarens signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med avancerade elektroniska underskrifter:

NAMN:	EMILIA KARLSSON	
TITEL, ORGANISATION:	Sekreterare, Torsby kommun	
TID:	2024-11-04 15:28:21 +01:00	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	

NAMN:	Sven Peter Jonsson	
TITEL, ORGANISATION:	Ordförande, Torsby kommun	
TID:	2024-11-04 15:29:21 +01:00	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	

NAMN:	TOMMY PERSSON	
TITEL, ORGANISATION:	Justerare, Torsby kommun	
TID:	2024-11-04 15:30:25 +01:00	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	